

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

VOLUME IV.—LETO IV.

CLEVELAND, O., PONDELJEK, (MONDAY) FEBRUARY 7th.

ŠT. 31. (No.)

Posamezna številka 3c.

LLOYD GEORGE PRIGOVARJA NEM- CEM, NAI SPREJMEJO POGOJE.

PRAVI, DA TO ZAHTEVA PRAVIČNOST, IN DA JE
UGOVARJANJE IN OBOTAVLJANJE ZAMAN.

BIRMINGHAM, Anglija, 5. febr. — Nemčija mora izpolniti svoje obveznosti z ozirom na razoroženje.

"V tem oziru ne maramo nobenih sitnosti več," je izjavil danes Lloyd George. "Naša zahteva temelji na pravičnosti in jo moramo vsiliti," je nadaljeval nato, ločivši se odškodninskega vprašanja.

Njegovo izjavo se smatra kot odgovor Velike Britanije na govor nemškega ministra dr. Simonsa, ki ga je pred kratkim obdržal pred nemškim parlamentom, in v katerem je izjavil, da Nemčija zavezniškega načrta ne more sprejeti kot podlago za nadaljna razpravljajna glede odškodninskega vprašanja.

Govorec o razoroženju je Lloyd George priznal, da je Nemčija v tem pogledu že veliko napravila, da pa ima še preveč vojnega materiala in preveč izvežbanih mož, ki se družijo v raznih organizacijah vojaškega značaja. Francija je tekom vojne doživela strašno opustošenje, je dejal Lloyd George, in ima pravico, da se zavaruje pred možnostjo ponovitve istega.

Velik del govora, ki ga je držal pred neškim parlamentom dr. Simons, temelji na nepravilnemu razumevanju zavezniškega načrta, je dejal Lloyd George in dostavil, da se to napačno razumevanje da pojasniti na konferenci, ki se v kratkem snide v Londonu.

"Ako bi se Nemčiji poslalo celotni račun, ki je bil napravljen v Versaillesu, bi ga bila primorana sprejeti," je dejal Lloyd George in nadaljeval: "Toda po mojem mnenju bi se s tem na stvari nič ne zboljšalo, zato pa spoštljivo priporočam dr. Simonsu, da sprejme pariški račun."

"Pripravljeni smo pustiti Nemčiji, da plača pod pogoji, ki so ugodni njenim sredstvom, zahtevam in prilikam, toda ako se hoče Nemčija izogniti plačevanju, mi tega ne moremo dopustiti," je dejal Lloyd George, ter posvaril Nemčijo, da naj ne sledi nagonu strasti in da naj ne ponavlja nes pametnosti iz leta 1914.

Breme, ki je je naložil zavezniški koncil za Nemčijo, ni pretežko, je izjavil Lloyd George ter dejal, da svota, ki se jo zahteva od Nemčije tekom prvih par let, ni niti toliko kot znašajo pokojninski računi Anglije in Francije. Tu se ne gre za vprašanje ekonomskega suženstva nemških delavcev, je zatrjeval Lloyd George. Nekdo mora plačati za opustošenje Francije, in ali naj to napravijo francoski delavci, ki so se invaziji postavili v bran.

Zavezniških narodov ne bo od Nemčije nobena reč bolj odtujila, kot če jih Nemčija prepriča, da pogodbe še vedno smatra za ničvredne kose papirja, je dejal Lloyd George in končal z izjavo, da si zavezniški prizadevajo uvesti normalne odnose v centralni Evropi.

Bavarija proti sprejemu zavezniškega načrta. BERLIN, 5. febr. — Danes so se sešli v Berlinu na posvetovalju ministriški predsedniki posameznih nemških držav, da razmotrivajo zavezniške odškodninske zahteve.

Bavarska ljudska stranka, ki je najmočnejša stranka Bavarije, je izjavila, da ako Berlin ugotovi zavezniški zahtevam, z ozirom na odškodnino in razoroženje, tedaj je pričakovati, da pride med berlinsko in bavarsko vlado do skrajno napetega razpoloženja.

Nemci povabljeni na londonsko konferenco.

PARIZ, 5. febr. — Charles Laurent, francoski poslanec v Berlinu, je danes izročil nemški vladi povabilo zavezniškega najvišjega koncila, da 1. marca pošlje svoje delegate na konferenco, ki se bo vršila v Londonu. V vabilu se prosi nemško vlado, da se da delegatom polne moči, da ukrepajo v imenu svoje vlade.

NASELNIŠKO VPRAŠANJE.

Washington, 5. febr. — Senatni odsek za naseljevanje je danes s 5 glasovi proti 4 zavrnil predlog, da se zbornici priporoča sprejem predloga, glasom katere naj bi se za dobo enega let ustavilo vsako naseljevanje. Sedaj se razmotriva tudi neko predlogo, katere namen je omejiti naseljevanje gotovih narodnosti.

KNOX ZANIKUJE.

Washington, 5. febr. — Senator Knox iz Pennsylvanije, je sinoči odločno zanikal v listih objavljeno poročilo, da je on kdaj predlagal, da se zbršejo dolgovni zavezniški v Združenih državah. "Si cer sem predlagal že dosti reči, toda nikdar še kaj tako neumnega," je dejal Knox.

Kaj bo storil francoski parlament?

Pariz, 6. febr. — Kaj bo v torek napravil francoski parlament? Od tega vprašanja je odvisno, da-li ne pride do popolnega pretresa sedanjega enotnega stališča zavezniških narodov. Ali bo dal francoski parlament Briandu zaupnico, in popolno moč, da gre v London in da vodi odškodninska pogajanja po lastni volji? Ali mu bo zavezal roki tako, da ne bi mogel sprejeti manj odškodnine kot jo določa načrt, ki je bil sprejet 29. januarja? Ali mu bo odklonil zaupnico?

Danes je Francija razdeljena politično v dva tabora.

Prvi tabor, katerega vodita Millerand in Briand, hoče, da se odprži prijateljstvo za Anglijo za vsako ceno. Drugi tabor, kateremu načeljuje bivši predsednik Poincaré, pa je proti vsakemu kompromisu, ter bi bil pripravljen odtrgati se od Anglije in celo s silo nastopiti proti Nemčiji.

Ko je Briand v petek javno izjavil, da je Versailleska pogodba mrtva, in da mora Francija držati z Anglijo, je jasno označil razliko med njim in Poincaréjem, ki zahteva, da se Versailleska pogodba izvede do zadnje pike in da se za njeno vsiljenje uporabi sila, ako treba.

Nihče ne more reči, kaj bo napravil francoski parlament, toda najbrže bo Briandu izrekel kompromisno zaupnico, to je, da mu bo naročil, da naj gre v London, toda da naj sklepa nikakih nadaljnjih kompromisov. Da bo parlament odločil na ta način, se sodi iz pisma, ki ga je objavil v "Tempsu" Poincaré. V tem pismu se Brianda neusmiljeno napada, toda h koncu pravi Poincaré, da naj gre v London s sporazumom, da se ne sme nadaljevati z barantanjem o odškodnini.

Z ozirom na Briandovo izjavo, da je mirovna pogodba mrtva, pravi Poincaré v svojem pismu: "Ako je res, da pogodba več ne živi, naj se tudi odloči, da-li je bila rojena mrtva, ali je bila ubita izza njenega poroda pod pretvezo, da se jo hoče ozdraviti. Naj bodo njene napake take ali take, gotovo je, da obstoja, in da kadarkoli se jo je dotaknilo, se je to napravilo na škodo Francije."

Poincaré opozorja, da proračun za leto 1921 zahteva 60 milijonov frankov, da pa bodo davki prinesli le 23 milijonov in dostavlja:

"Da se izognemo finančnemu propadu, se mora na konferenci v Londonu pariški sporazum odobriti, in pred vsem pa moramo dati našim zaveznikom razumeti, da smo kraju svojih koncesij, ne radi zlobnosti, temveč, ker nam razmere ne dopuščajo."

RUDARJI V KANSASU NA ŠTRAJKU.

Pittsburg, Kas., 5. jan. —Prvi štrajk, odkar je uveljavljen kanasški industrijalni zakon, bil uradno proglašen in uveljavljen danes. Predsednik rudarjev tega distrikta, Aleksander Howat, je odredil, da zaštrajka 200 mož nekega premogorova. Spor je nastal radi nesporazuma glede plače nekega rudarja, ki se zove Karol Mišmaš. (Sodeč po imenu, je ta premogar najbrže Slovenec.—Op. ured.)

Svoječasno je odbor, pri katerem so bili zastopani rudarji in operatorji, odločil, da Mišmaš dobi zvišanje plače, ko bo star 19 let. Sedaj pa se operatorji obotavljajo ter pravijo, da Mišmaš v resnici še ni star 19 let.

Kongres zavrnil Wilsona glede znižanja armade.

Washington, 5. febr. — Kot znano, sta pred kratkim senatna in poslanska zbornica sprejeli predlogo, glasom katere se ima armadno rekrutiranje ustaviti za toliko časa, da armada ne bo štela več kot 175,000 mož. Potrebnovala je samo še predsednikovo podpis, da postane efektivna. Wilson pa je ni hotel odobriti, temveč je vetiral.

Danes je bila predloga vsled tega dana na ponovno glasovanje, ki znači velik poraz za Wilsona, ki je izjavil, da je nasproten znižanju armade. 271 kongresmanov je ponovna glasovalo za predlogo, in samo 16 proti. Vsi, ki so glasovali proti, so demokrati.

Wilson pravi v svojem poročilu na kongresu, da je vetiral predlogo, ker v svetovnem razpoloženju ne vidi vzroka, zakaj naj bi Združene države svojo mirovno armado, ki je bila preteklo leto določena na 280,000 mož, znižale na nižje število.

Predsednikovo poročilo je bilo prečitano šest ur po odposlanju iz Bele hiše, toda akcija je bila podvzata takoj nato.

Poslanec F. M. Mondell iz Wyominga, ki je stavil predlog, da se resolucija za znižanje armade sprejme preko Wilsonovega vetiranja, je izjavil, da ni Wilson prinesel na dan nikakega novega argumenta in da je debata potemtakem brezpotrebna. Resolucija je šla nato na glasovanje in dobila potrebno večino za poraz Wilsonovega vetiranja.

Tudi v senatu bo resolucija najbrže dobila potrebno večino, kajti kot znano, se tamkaj pri prvotnem razmotrivanju resolucije celo predlagalo, da se armada zniža na 150,000 mož.

\$200.000 za varstvo vladnih žganjskih zalog.

Washington, 5. febr. —V predlogi za pokritje raznih stroškov, je senat danes sprejel tudi točko, ki določa, da se porabi \$200,000 za straženje vladnih zalog opojnih pijač ter za avtomobile in drugo lastnino, ki jo zapleni vlada pri vsiljenju prohibicije.

Tozadeven dodatek je bil sprejet k predlogi, ko je Wayne B. Wheeler, predsednik anti-salon-ske lige, izjavil, da ima vlada več kot 250,000 galonov zaplenjenega žganja in da je zaplenila še avtomobilov v vrednosti \$1,000,000.

AKTIVNOST NEMŠKIH RADIKALCEV.

Berlin, 6. febr. — Monakovski brzojavke poročajo, da se v tamkajšnjem boljševiškem organu "Neue Zeit" objavlja pozive na dijak, da se dvignejo in proglašajo sovjetsko vlado. "Die Freiheit" in "Vossische Zeitung" smatrata to dijaško gibanje zelo resnim.

25 UBITIH V ŽELEZNIŠKI NESREČI.

Dunaj, 6. febr. —Ko je tovorni vlak, ki vozi med Trbižem in Dunajem, danes zadel v ekspresni vlak, je bilo 25 oseb ubitih in 40 resno poškodovanih. Nesreča se je pripetila blizu Felixdorfa. Za nesrečo so odgovorni snežni zameti.

Moška ali ženska porota?

Okrajni prosekutor, v katerega rokah bo obravnava proti sodniku McGannonu, ki se je pričela danes, pravi, da si bo prizadeval, da bo porota, ki bo odločevala v sodniškem slučaju, sestavljena iz samih moških ali pa iz samih žensk.

"Nikakega dvoma ni," je dejal, včeraj Stanton, da bo obravnava trajala 1 teden in da bo morala porota ves ta čas ostati skupaj. Glasom sedanjih zakonov je nedovoljeno ločiti porotnike tekom obravnave. Ker bo sodnik najbrže odločil, da se ženski in moški porotniki ponoči ločijo, bi nastalo tehnično vprašanje, na podlagi katerega bi zagovornišvo lahko zahtevalo novo obravnavo."

Stanton pravi, da bo v tem oziru govoril z glavnim odvetnikom za McGannonu, W. H. Boydom, in da se bo nato izbralo poroto, sestoečo iz samih moških ali pa iz samih žensk.

Pričakuje se, da bo vzelo precej časa, predno se zbere porota za obravnavo. Pri prvi obravnavi se je poklicalo 76 oseb, predno se je zbrala porota 12 mož, in izbiranje je vzelo cele tri dni.

Kot znano, je prvo obravnavo vodil bivši prosekutor Baskin, katerega termin je preminul z novim letom. Za to je sedanja prosekucija popolnoma nova, medtem ko je zagovornišvo McGannonu v rokah istega advokata kot pri prvi obravnavi, namreč W. H. Hoyda.

Pri drugi obravnavi ne bo državna prosekucija imela nobenih novih prič, toda poklicane bodo na izpričevanje vse stare priče, ki so bile zaslišane pri prvi obravnavi. Zagovornišvo McGannonu pa izjavlja, da ima sedem novih prič, ki bodo izjavile, da McGannon za časa streljanja ni bil na Hamilton ave. in E. 9th St., kjer je bil ustreljen Kagy.

Boji pred Dublinom.

Belfast, 6. febr. — Dublinske brzojavke poročajo, da se je v soboto zvečer slišalo iz predmestja silno streljanje. Poznejša poizvedovanja so dognala, da je bilo prirejenih več napadov na vojaško polico iz zasede, tekom katerih je bil ubit tudi en štirileten otrok.

Eksplozijam, ki so stresale poslopja do temelja, je sledilo pokanje pušk in revolverjev. Prebivalci predmestij so iskali zavetišča po kleteh.

Pri napadu na vojske so bile zagnane proti avtomobilu tri bombe, "nakar je sledilo streljanje iz pušk."

Drugi napad iz zasede je bil prirejen na južnem obrobju mesta in po streljanju iz pušk je sledilo bombardiranje. Sinfajnovci so zagnali proti vojaškemu avtomobilu več bomb.

LOKOTA NA KITAJSKEM.

Washington, 5. febr. — Semkaj došla poročila pravijo, da ako ne pride nujna pomoč, bo na Kitajskem v kratkem poginilo vsled lakote 15 milijonov ljudi.

—Slovenski Sokol v Clevelandu je na svoji seji, ki se je vršila v petek prodal svoje posestvo na Glass ave. in E. 61 St. Jos. Pikšu, in sicer za \$9,000.

—Pret kratkim je umrla rojak Jos. Koširju, stanujočemu na 5914 Frosser ave. žena, sedaj pa mu je ugrabila smrt tudi najmlajše dete, dečka starega en mesec in pol. —Naše sožalje!

WILSON JE ZAVRNIL APEL DELAVSKIH ORGANIZACIJ.

V SVOJEM ODGOVORU NA APEL DELAVSKIH ORGANIZACIJ PRAVI, DA NE BO PREISKAVAL ZAHTEV ŽELEZNIŠKIH DRUŽB, NITI DAL KAKA NAROČILA KONGRESU.

WASHINGTON, 6. februarja. — Predsednik Wilson je odklonil prošnjo železničarskih unij, ki so se obrnile nanj z apelom, da preišče, koliko je resnice v trditvah železniških družb, da se mora namreč uničiti mezdne pogodbe, ki so bile sklenjene med vlado in delavci za časa vladne administracije železnic, ali pa bodo železnice bankrotirale. Tudi prošnjo, da zadevo izroči kongresu ter priporoča primerne zakone, je Wilson odločno zavrnil.

Predsednik naslovlja svoj odgovor dvema izmed železničarskih organizacij in tudi zvezi železničarskih družb, ki je tudi pred kratkim poslala svoj apel na Wilsona.

Wilson pravi v svojem odgovoru, da delavci kot družbe lahko mirne vesti prepuste vprašanje postavnim potom postavljenima organizacijama, namreč železniško-delavskemu odboru in pa meddržavni trgovski komisiji.

Zato pravi v brzojavnem odgovoru, ki ga je poslal tako delavskim organizacijam in zvezi železniških družb, da je izročil apele obeh strani železniško-delavskemu odboru in pa meddržavni trgovski komisiji.

Wilson je poslal svoj odgovor na podpredsednika mašinistovske unije, J. F. Andersona, na predsednika organizacije železniških delavniških delavcev, E. F. Garble-a in pa na predsednika zveze železniških družb, T. D. Cuylerja.

Ko so železniški delavci poslali svoj apel na Wilsona, je zveza železniških družb prišla na dan z izjavo, da se s tem ne dela drugega kot propagando za Plumbov železniški načrt.

Svetovna vojna je veljala 250 bilijonov.

Birmingham, Anglija, 5. febr. — Svetovna vojna je veljala vse narode skupaj \$250,000,000,000 v denarju in 10,000,000 v mrtvih, ter skoro ravno toliko v pohabljenih. Tako se je izjavil v svojem govoru v tem mestu ministriški predsednik Lloyd George.

"Propast trgovanja je prišla z ostrašujočo nenadnostjo," je dejal Lloyd George, "in vsi narodi trpe, in treba je da se mednarodna borza stabilizira."

Previdnost mu ni pomagala.

Zadnje čase je čital Harry Dierdorf večkrat po dnevnikih listih, kako predrzni so postali roparji in kako nevarno je nositi denar seboj. Zato se je namenil spraviti svojih \$30 v nogavico. Toda na en ali drug način se njegova previdnost ni obnesla, kajti v soboto je javil policiji, da je zgubil trideset dolarjev, ko je hodil po mestu. Dierdorf stanuje na 2237 E. 21 St.

—Po štirinajstidnevni, mukopolni možganski gimnastici nam Rozinov Jaka, glavni urednik "Ameriške Domovine", slovesno konstatira, da je norišnica na Studencu. Se vidi, da revežu spomin precej peša, ker drugače bi ga ne bilo vzelo toliko časa, da se je spomnil svojega bivšega naslova.

—Ples slabih časov. Času primerno veselico prirede v soboto 26. februarja člani dramatičnega društva "Lilija" v Slovenskem Domu na Holmes Ave. Vrtil se bo namreč ples slabih časov, kjer bodo imeli prednost le zakrpani in revno oblečeni obiskovalci.

POŽAR UNIČIL HOTEL.

Augusta, Ga., 4. febr. — Danes je požar popolnoma pokončal turistovski hotel Bon Air, ter poglaval 260 gostov na ulico v nočni obleki. S pomočjo požarne brigade, ni nihče poginil v ognju. Skupna škoda na hotelu in lastnini gostov znaša okrog \$200,000.

\$100,000 UKRADENIH Z VLAKA.

St. Louis, 4. febr. — V St. Charlesu, 22 milj od tu so danes banditi vdrli v vlak ter vzeli pošne denarne vreče, v katerih se je nahajalo \$100,000 v gotovini. Poštni uslužbenec, ki se je nahajal v vagonu, je bil s silo odpeljan.

DELAVSKI NEMIRI V ČILE.

Valparaiso, Čile, 4. febr. — Počilo iz Antofagasta okraja pravi, da je v tamkajšnji municijiski tovarni prišlo do spopada med vojaki in delavci, v katerem je bilo ubitih 23 vojakov. Kot se poroča, je bil poslovođa tovarne, Daniel Jones, zavrtno umorjen.

NAPAD NA BANKO.

Reading, 6. febr. — Banditi v avtomobilih so danes vprizorili napad na People's bank v Yossimingu, ter jo oropali za \$40,000 v gotovini in liberty bondih.

—Lov na lisico. Včeraj ravno okrog poldne se je vprizoril na vhodni deveti cesti lov na lisico, ki je ušla iz svoje kletke v Hoss & Cain menažarije na 1715 E. 9 St. Bil je zelo zanimiv prigodek ko se je cela truma moških in fantov podila za lisico v sredini mesta.

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVEMSI NEDELJ IN PRAZNIKOV
ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation: 6418 ST. CLAIR AVE.
SUBSCRIPTION RATES:
By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.
United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastuje in izdaja za
Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.
6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.
Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravljanje.
CLEVELAND, O., PONDELJEK, (MONDAY) FEBRUARY 7th.

104

SAVEZNIKI IN NEMCI.

Zavezniki so končno prišli do sporazuma glede nemške odškodnine. Seveda tudi ta sporazum ne bo dosti koristil, ako se pri prihodnji seji francoskega parlamenta večina poslancev izreče proti Briand, ki je vsled napadanja od strani ekstremnih nacionalistov odprto in javno izjavil, da je versailleska mirovna pogodba mrtva, in da je že čas, da se preneha z varanjem ljudstva in parlamenta.

Nič manj važno ni, kaj bi rekla Nemčija na predlagani načrt. Sodeč iz dosedanjih poročil, ne bo rada sprejela one določbe sporazuma, ki pravi, da naj Nemci plačujejo po 12 procentov davka od vsega blaga, kar ga bo Nemčija eksportirala v teku bodočih 42 let.

Toda ako pozabimo za trenotek na te zapreke, ki stoje na potu izvajanju zavezniškega odškodninskega načrta, tedaj je njegov pomen sledeči:

Ker je kajzer začel vojno, zahtevajo zavezniki, da mora vsak mož, žena in otrok, ki živi v Nemčiji plačati 1000 dolarjev odškodnine. Ako pomnožimo prebivalstvo Nemčije s 1000 in dodamo eksportni davek, tedaj imamo svoto, ki se jo zahteva od Nemčije.

Morda je možno, da se potom strogega ekonomiziranja in velike delavnosti pokrije to svoto, toda ali je mogoče pričakovati veliko delavnost in strogo ekonomijo od naroda, ki je obsojen v 42-letno finančno suženjstvo?

Do pravega pomena, kaj da pomeni zavezniška zahteva pridete šele, ako pomislite, da ves svet nima več kot za 10 bilijonov zlata. Od Nemčije se torej zahteva sedemkrat toliko odškodnine, kot je zlata na svetu.

Nemčija bi mogla zaslužiti ta denar edinoletno prodajanja svojega blaga v drugih deželah. Zlata ima sedaj malo, ker so zavezniki vzeli že skoro vsega, kar ga je imela. Nemčiji je dana naloga, da potom prodajanja blaga dobi vse zlato, kar ga je na svetu, in ga izroči nato zaveznikom. Ta proces mora ponoviti sedemkrat, predno bo njena odškodnina poravnana.

To bi še ne bilo tako težko ako bi svet radevolje kupoval nemško blago. Toda kot se je Lloyd George izjavil po zaključku zavezniške konference v Parizu, se vsi narodi boje za obstoj lastnih industrij in ne marajo nemškega blaga, pa tudi, če bi ga Nemci hoteli prodajati

ti ceneje kot se ga more producirati po zavezniških deželah.

Zato so zavezniki odredili, da naj bi Nemčija plačala po 12 in pol odstotkov davka od vsega blaga, kar se bo eksportiralo iz Nemčije.

Kaj se bo zgodilo, ni teško prerokovati. Ako so se Nemci obotavljali z izvajanjem versailleske pogodbe, katero so njeni zastopniki sami podpisali, tedaj ni pričakovati, da bodo sprejeli sedanji zavezniški načrt, katerega niso obvezani sprejeti.

Iz vsega tega odškodninskega pregovarjanja pa je pač razvidno, da se je Wilson zmotil, ko je dejal, da zavezniki vodijo vojno samo proti kajzerju in njegovi avtokraciji, in ne proti nemškemu narodu. Kajzer živi mirno in udobno na svojem gradu na Holandskem, nemški narod pa se obsoja na 42-letno finančno in industrijalno suženstvo.

VERA IN VERSKA SVOBODA.

Dr. Rado Kušej.

Slov. Narod piše:

V volinim boju za konstitucijo so se vse politične stranke priznavale k načelu verske svobode ali, kar je isto, k načelu ravnopravnosti vseh veroizpovedanj. Zelo vprašljivo pa je, če so si bile na jasnem o bistvu tega načela in vseh njegovih posledicah, ki morajo priti najprej v naši ustavi vsaj glede glavnih točk do določnega izraza, zakaj je pod tem pogojem bo naša bodoča zakonodaja, ki bo morala versko svobodo še le v podrobnosti izvesti, uglajeno pot.

Verska svoboda, ali kakor se jo navadno imenuje, svoboda vere in vesti, je še le pridobitve novejših dob. Srednji Evropi jo je prinesla še le revolucija l. 1848, kot del političnih pravic državljanov. Poprej smo poznali le ožjo ali širšo versko strpnost (toleranco), ki je pa od verske svobode popolnoma različna.

Vsebinska verska svoboda se da na kratko označiti z dvema stavkoma: 1. O veroizpovedovanju in izvrševanju verskih predpisov odločajo državljani sami po svojem prostem prevdanku; 2. vse od države priznane cerkve in verske družbe so enakopravne. Ta enakopravnost pa naravno nasprotuje načelom vsake vere, zakaj vsaka vera se mora smatrati, ako svojo nalogo pravilno razume in dosledno izvaja, napram vsem drugim za edino pravo.

Država ima torej rešiti napram različnim veram težak problem. Zajamčiti mora krščanskim cerkvam in drugim verskim družbam, ki se med seboj izključujejo in ki se morejo

razširjati le druga na škodo drugi, skupen dom in možnost mirnega delovanja v njem.

Katoliška cerkev odkrito priznava, da je versko nestrpna, t. j. do odklona vsako drugo vero in ji odreja upravičenost. Ako so navzlic temu celo njene stranke v svojih političnih programih naglašale načelo verske svobode, so se s tem odrekale strogo katoliškemu stališču. Stori se to pač le v sili današnjih razmer in v spoznanju, da je prav načelo verske svobode in z njim zvezana pariteta vseh priznanih veroizpovedanj v državi prinesla katoliški cerkvi bogato odškodnino za vse izgube na posvetni moči in neverjetnih pridobitvah, ki jih kaže njen vpliv od Leona XIII. sem na spiritalnem polju. Verska svoboda in ostale politične pravice so odprle katoliški cerkvi pri nas in tudi v državah, kjer so katoliki po številu v manjšini, priložnost do onega intenzivnega društvenega delovanja, do one izpopolnitve njene bogate organizacije, na kateri sloni danes njena sklenjena sila in moč.

Radi koristij, ki jih je katoliška cerkev črpala iz ustavnih pravic njenih članov, se je dejansko, močje sprijaznila z načelom pariete vseh veroizpovedanj v državi, ni pa seveda in nikdar ne bo opustila svojega versko inteoerantnega stališča.

Za pravoslavno cerkev pomeni uzakonjenje načela verske svobode poslabšanje njenega dosedanjega pravnega položaja v Srbiji in Črni gori, ker izključuje to načelo vsako državno cerkev. Vendar pa srbska pravoslavna cerkev radi tega ne bo izgubila nič na svojem ugledu niti na svojih pravnih udobnostih, saj ostane še naprej najmočnejša in zato najuplnejša med enakopravnimi drugimi veroizpovedanji v svojem dosedanjem območju. Njena samouprava bo postala po novi ustavi le še trdnjša, kar z ozirom na njene bogate fonde ni brez važnosti. Poleg tega so pravoslavne cerkve že po svojem zgodovinskem razvoju delovale vedno v najožjem sporazumu z državno oblastjo. Zato je brez dvoma, da bo srbska pravoslavna cerkev brez prigovora sprejela ustavno zajamčeno načelo paritete vseh veroizpovedanj in da bo zgolj formalno spremembo svojega pravnega položaja napram državi brez težkote položila na žrtvenik jedinstvenosti in pravne enakosti.

Muslimanom pa končno narekuje enako politiko že navadna modra prevdarnost z ozirom na načela in zahteve demokracije, na potrebe države in na brezuspešnost nasprotnega stališča napram ogromni večini drugih strank.

Vsa ostala veroizpovedanja, sosebno židje in protestanti, so imela vsaj v naših krajih enakopravnost z drugimi od nekdanja na svojem programu. Šele verska pariteta jim je donesla tudi državljansko enakopravnost. Po tej poti so mogli šele priti judje do one moči v državi, ki jo dejanski izvajajo kot veletrgovci in finančniki.

Tako vidimo, da ozirom na moč, veljavo in imetje obvladajo lahko tudi nekaj, kar se po svojem bistvu tiče zgolj notranjosti človeka, t. j. versko prepričanje. Vsako pozitivno versko prepričanje mora biti nasprotno verski svobodi in vendar so se v današnjem času vsa veroizpovedanja dokopala do načela svobode vere in vesti, ker je to pogoj, da obstojajo v moderni državi lahko drugo poleg drugega, da tekmujejo med seboj v označevanju nauka in pridobivanju novih članov nemoteno in prosto, v okviru danih zakonov in pod zaščito državnih oblastev.

Verska svoboda je ostala še danes to, kar je bila ob svojem postanku, namreč ena temeljnih političnih pravic vseh državljanov. Iz tega izvira potreba po ustavnem jamstvu. Iz tega pa tudi sledi, da ima ustava, torej naša konstituenta, določiti bistveno vsebino verske svobode, dati ji torej potrebne meje. Le v teh, po državnih zakonih določenih mejah ne sme udeleževati verska svoboda posameznega državljanca, le v teh mejah je verskim družbam zajamčena samouprava. Prašanja nikakor ne gre omalovaževati, zakaj do bra ustava bo le tista, ki nam

prihrani čim več političnih bojev v bodočnosti. In najhujša vrsta teh bojev bi bili verski boji. Ustava, ki prav pojmuje bistvo verske svobode, jih lahko onemogoči.

Iz Jugoslavije.

SEJA KOSTITUANTE — VOLITVE V ODBOR ZA IZPOMEMBO POSLOVNIKA.

Belgrad, 17. — Danes ob pol 6. je pričela plenarna seja konstituenta, ki jo je otvoril predsednik dr. Ribar. Nato se je čital zapisnik zadnje seje in poročila verifikacijskega odbora. Potem se je prešlo na diskusijo glede odobrenja mandatov neizvoljenim zastopnikom zasedenega ozemlja, ki pripada po rapalski pogodbi nam. Vloženo je bilo vprašanje, kakšno stališče zavzema vlada v tem vprašanju. Ministriški predsednik Pašić je odgovoril da ni prav, da se sedaj imenujejo ti poslanci, ker se mora itak pogodba izvršiti v kratkem času in naj si potem narod osvojenega ozemlja izvoli svoje poslance sam po svoji volji. Konstituenta se je pridružila temu naziranju in vzela Pašićev odgovor z odebranjem na znanje.

Pred prehodom na dnevi red je zahteval besedo posl. Stjepan Račić da govori o izpmembi poslovnika. Predsednik pa mu ni hotel dati besede kar je izrazil burne proteste med poslanci Jugoslovenskega in Narodnega kluba. V nadaljnjem poteku seje je pozval predsednik dr. Ribar poslance, ki še niso prisegli, naj položijo prisego, ker se sicer ne morejo udeležiti volitv v odbor za izpmembo poslovnika. Predložene so bile za to volitev štiri kandidatne liste. Radikalci, demokrati in muslimani so imeli skupno listo. Zemljoradniki, socialisti in izvenstrankarski poslanci pa so imeli skupno listo, z nosilcem posl. Bičevićem. Prva je dobila 16 članov v odboru za poslovnik, zemljoradniki 3 člane, tretja lista pa je dobila 1 zastopnika. Po objavi volitev je predsednik dr. Ribar pozval izvoljeni odbor naj se prvič sestane jutri ob 8. dopoldne ter prične tako z delom za izpmembo poslovnika. Z ozirom na to bo prihodnji dan predsednik sklical pismo, ko bo glavno delo odbora za poslovnik dovršeno.

Pohištvo in druga domača oprava, katero ne rabite in vam je v napotje, je vredna denarja. Mali oglas, za par centov v našem listu vas bo zadovoljil s tem, da boste hitro prodali.

STALIŠČE KLUBOV GLEDE PRISEGE.

Belgrad, 17. jan. — Na seji načelnikov klubov se je danes razpravljalo o prisegi. Dr. Korošec je predlagal v imenu Jugoslovenskega kluba, da je iz formulara prisega fakultativna, to je, da smejo poslanci, ki nočejo položiti prisige, tudi dalje vršiti svoje dolžnosti in pravice, ki jih imajo na podlagi mandatov. Za to stališče je nastopil v imenu komunističnega kluba tudi dr. Šime Marković. V imenu Narodnega kluba je predlagal dr. Šurmin poseben formular prisige, ki se razlikuje od ostalih v tem, da ne omenja Boga. Zemljoradniki so stali na stališču, da so glede vprašanja prisige desinteresirani in da jim je samo na tem, da se vlada in opozicija sporazumeta glede poslovnika. Socialisti so bili za to, da se obdrži prvotni formular prisige, ako pa to ne bi bilo mogoče, da naj se nanovo zaprisežejo vsi poslanci.

Demokrati proti spremembi prisige.

Belgrad, 17. jan. — Demokratski klub je včeraj soglasno sklenil, da ne pristopi na spremembo prisige in da vztraja pri določbah poslovnika glede večine

PROTIČEC MANDAT.

Belgrad, 17. jan. — Verifikacijski odbor je na današnji dopoldanski seji sprejel izjavo Stojana Protića, da se odreja nižjemu mandatu in da obdrži kruševski mandat.

Socialisti in izključeni komunisti se približujejo.

Zagreb, 17. jan. — Socialisti na frakcija, ki ji načeluje bivši minister Bukšeg, je imela konferenco. Vedno bolj se opaža zблиževanje med to skupino in med izključenimi komunisti, ki se sedaj zopet nazivajo socialisti in ki se zbirajo okoli novooceanovega lista "Socialista," na čelu jim Radošević, Bormenisa in drugi. Zelo verjetno je, da se bosta ti dve skupini v najbližjem času združili.

Zasedba novih krajev.

Belgrad. Vlada je dala zagrebški pokrajinski vladi navodila, kar se bo bode zasedlo ozemlje, ki nam pripade po rapalski pogodbi. Te kraje zasede najprej vojaštvo, za njim pa pridejo civilne oblasti. Pašić je izjavil nekaterim poslancem, da bo te dni v Rimu izmenjena ratifikacija pogodbe, ki se bo v najkrajšem času izvršila. Italija že končava tozadnje priprave, z naše strani pa se vrše vojske priprave.

ANATOLE FRANCE:
**KUHINJA PRI KRALJICI
GOSJI NOZICI.**
Poslovenil OTON ZUPANČIČ

"Ampak," je odvrnila s smehom, "nožar je veddar vaš prijatelj."

"Bolj vaš prijatelj kakor moj," je rekel moj oče razdraženo. "Capin, ki hodi po krivih potih in šanta."

"Ohi! to je pa res," je zaklicala, "da šanta! Šanta, šanta, šanta!"

In odkrohotala se je iz kuhinje.

Tu se je obrnil oče k abbeju, ki je z nožem obiral kost:

"Stvar je res taka, kakor sem imel čast že povedati vaši milosti: za vsako uro branja in pisanja, ki jo daje kapucin mojemu otroku, plačam s kupo vina in dobrim grizljajem, z zajcem, kunecem, gosjo, da tudi s kokošjo ali kuponom. To je pijanec in razuzdanec!"

"O tem vam ni treba nič dvomiti," je odvrnil abbe. "Toda če se še kdaj predzne prestopiti moj prag, ga naženem z metlo."

"In prav boste storili," je dejal abbe. "Kapucin je osel in je učil vašega sina veliko manj govoriti nego rigati. Pametno naredite, če vržete v ogenj tisto Življenje svete Katerine, tisto molitev proti ozeblinam in tisto zgodbo o volkodlaku, s katerimi je kutar zastupljal vašemu sinu duha."

"Za enako plačo kakor brat Angelus bom dajal uraz jaz; učil bom fanta latinski in grški, pa tudi v francoski ga bom vadil, ki sta jo Voiture in Balzac razvila do popolnosti. Dvojno poseben in srečen slučaj je nanesel, da bo tale vaš Jakec Vtiražen učen in da bom jaz imel vsak dan jesti."

"Kar udariva!" je rekel oče. "Barba, prinesi dva

kozarca. Kupčija ni sklenjena, dokler obe stranki ne trčita, v znamenje, da sta se zedinili. Pila bova kar tukaj! Svoj živ dan ne prestopim več praga Pri malem Bakhu, tako sta mi zoperna ta-le nožar in kapucin."

Abbe je vstal, položil roke na naslon svojega stola in rekel s počasnim in resnim glasom:

"Predvsem hvala Bogu, stvarniku in vzdrževalcu vseh stvari, da me je pripeljal v to krušno hišo. On sam je, ki vodi naša pota in njegovo previdnost moramo priznati v vseh človeških dejanjih in nehanjih, vendar bi pa bilo predrzno in večkrat neprijetno, ko bi jo hoteli v njih preveč natanko zasledovati. Ker je namreč splošno, se nahaja v najrazličnejših okolištinah, ki so na vsak način zvišene, v kolikor jih ravna Bog, smešne in opolke pa, v kolikor so pri njih vdeleženi ljudje; in to je sploh edina točka, kjer jih mi vidimo. Torej se ne sme kričati, kakor delajo kapucini in preproste ženske, da vidimo božjo roko pri vsaki figi. Slavimo Gospoda; prosimo ga, da bi me razsvetil pri uku, ki ga bom dajal temu otroku, za vse drugo pa se udajmo v njegovo sveto voljo in nikar ne poizkušajmo, da bi jo do zadnjega pojмили."

Prijel je kupo in precej globoko potegnil.

"To vino," je nadaljeval, "prinaša v ustroj človeškega telesa prijetno oživlajočo toploto. To je pičaka, vredna, da bi jo opevala kneza bakičnih pesnikov, Anakreon in Chaulieu. Ž njo namažem ustnice svojemu mlademu učencu."

Del mi je kupo pod brado in je zaklical:

"Čebele akademске, prilete, prilete in sedite v blagolasihih rojih Jakopu Vtiražnju na usta, poslej Muzam posvečena."

"Ohi!" gospod abbe, je izpregovorila mati, "res je, da vino vabi čebele, posebno če je sladko. A nikarte ne želite, da bi te zle muhe sedle mojemu Jakcu na ustnice, kajti njih pik je hud. Ko sem enkrat ugriznila v breskev, me je pičila čebela v jezik, in trpela sem peklenke muke. Odlekle mi je šele, ko mi je vteknil brat Angelus v usta nekoliko prsti, pomešane s slino, in iznolil

molitev k svetemu Kozmi."

Abbe ji je razložil, da je govoril o čebelah v alegoričnem zmislu. Oče pa je rekel s karajočim glasom:

"Barba, ti si pobožna in častivredna žena, velikokrat sem pa opazil, da imaš neprijetno nagnjenje, skakati nespametno v resne pogovore kakor pes med kegle."

"Mogoče," je odgovorila moja mati, "toda če bi se bil vedno držal mojih nasvetov, ljubi Lenart, bi se ti bilo boljše godilo. Lahko mogoče, da ne poznam vseh vrst čebel, razumem pa gospodinjstvo in kako se mora obnašati prileten mož, oče in zastanovaš svojega čeha."

Oče se je epopraskal za ušesom in nalil abbeju vina, ki je vzdihnil in rekel:

"Resnično, znanje se za naših dni v francoskem kraljestvu ne spoštuje tako, kakor se je spoštovalo pri rimskem narodu, čeprav je bil že padel v svojih prvotnih krepostih v tistih časih, ko je dvignila retorika Evgenija na prestol. Neredko vidimo v našni dobi sposobnega človeka v podstrešju brez ognja in sveče. Exemplum ut talpa. Jaz sem vzgled za to."

Povedal nam je zgodbo svojega življenja, ki jo podam tako, kakor je izšla iz njegovih ust, le da so bila sem pa tja mesta, ki jih zaradi svoje mladosti še nisem mogel dobro razumeti in vsled tega obdržati v spominu. Menil sem, da jih smem izpolniti iz tega, kar mi je pozneje zaupno povedal, ko me je počastil s svojim prijateljstvom.

* * *

Tak, kakor me vidite, je dejal, ali bolje rečeno, čisto drugačen, nego me vidite: mlad, vitez, živih oči in črnih las sem se učil svobodne umetnosti na kolegiju v Bauvaisu pod gospodom Duguejem, Guerinom, Coffinom in Baffierom. Bil sem posvečen v mašnika in sem mislil, da si pridobim veliko slavo v literaturi. Toda ženska je prevrgla moje upe. Imenovala se je Nicola Pigoreujeva in je imela prodajalnico za knjige Pri zlati bibliji, na trgu pred kolegijem. Hodil sem tja in listal brez prenehanja po knjigah, ki jih je dobivala s Holandskega, in tudi po tistih

bipontinskih izdajah, ki so opremljene z zelo učenimi opombami, razlagami in komentarji. Bil sem ljubeznivo mladenič, gospa Pigoreujeva je to na mojo nesrečo opazila. Bila je svoj čas lepa in še takrat prikupna. Z oči in govora. Nekega dne so bili Ciceroni in Titi Liviji Platonu in Aristotelu, Thukydides, Polybios in Varro, Epiktetes, Seneca, Boetius in Cassiodorus, Homer, Aischylos, Sophokles, Euripides, Platus in Terentius, Diodoros Sicilski in Dionysios Halikarnaški, sveti Janez Zlatousti in sveti Bazilij, sveti Jeronim in sveti Avgustin, Erasmus, Sarmaise, Turnebe in Scaliger, sveti Tomaž Akvinski, sveti Bonaventura, Bossuet, ki ga je posnemal Ferri, dalje Lenain, Godefroy, Mezeray, Mainbourg, Fabricius, oče Long in oče Pitou, vsi pesniki, vsi govorniki, vsi zgodovinarji, vsi očeti, vsi doktorji, vsi bogoslovci vsi humanisti in vsi kompilatorji, zbrani ob stenah od vrha do tal, pri njegovih poljubov.

"Nisem se vam mogla ustavljati," je rekla, "nikar si ne mislite zato kaj slabega o meni."

Izražala mi je svojo ljubezen z nenavadno vneto. Enkrat sem moral pomeriti čipkast ovratnik in čipkaste manšete, in ko se je prepričala, da mi imenitno pristanejo me je silila, naj jih obdržim. Tega nisem hotel. Ker se je razburjala pod mojim upiranjem, češ, da je to razaljanje njene ljubezni, sem se udal in vzal kar mi je ponujala iz strahu, da je ne bi razalil.

Moja sreča je trajala, dokler ni stopil na moje mesto neki oficir. Polastila se me je huda nejevolja in v svoji maščevalnosti sem dejal profesorjem kolegija, da me bom več hodil k Zlati Bibliji, ker se tam dogajajo priroki ki so pohujšljivi za mladega duhovnika.

Da povem po pravici, te moje spletke so se mi slabo obnesle. Kajti, ko je gospa Pigoreujeva izvedela, kako ravnam proti njej, je razglasila, da sem ji ukradel manšete in ovratnik iz čipk. Njena natolcevanja so v resni vodstvu na uho, in dali so preiskavo kogačev in v njej so našli tiste stvari, ki so bile precej drage.

(Dalje prihi.)

STE LI STORILI SVOJO DOLŽNOST?

Ali ste pomagali vaši trpeči družini v starem kraju?
Ako ste ji, tedaj jo ne pozabite v bodoče.

NE POZABITE

da niste bili pri nas še nikdar prevarani. Naša postrežba je bila vedno najboljša. Pošiljajte ves denar vedno le preko nas. Nikdar vam ne bo žal, kajti naše cene so najnižje in izplačamo denar v starem kraju v najkrajšem času, kar vam lahko z lastnoročnimi podpisni prejemnikov dokazemo.

SPREJEMAMO TUDI DENARNE VLOŽKE PO 4% OBRESE.

Prodajamo parobrodne listke vseh parobrodskih črt. Našim potnikom preskrbimo potne listine in vse potrebno za potovanje, in sicer BREZPLAČNO.

Dobimo vam družino iz starega kraja v najkrajšem času in opravljamo vse javne notarske posle.

Kadarkoli kaj potrebujete, pridite osebno, ali pišite na:

NEMETH STATE BANK

IVAN NEMETH, Predsednik.

10 East 22nd Str. 1597 Second Ave.,
NEW YORK CITY, N. Y.

Brezplačna ponudba bolnikom ---
samo za prihodnjih
sedem dni.

Vse bolezni ženske in moške, ki trpijo zaradi kakšne nove ali zastarele bolezni, vabim, da pridejo v moj urad v prihodnjih sedmih dneh, da vas natančno preiščem. ZASTONJ in vam razložim kakšna je vaša bolezen. Ako vas mi ni mogoče ozdraviti vam bom odkrito povedal, kajti jaz ne sprejemam slučajev, ako vem, da je bolezen neozdravljiva. — Posvetovanja in preiskave brezplačne.

Ze leta in leta zdravim akutne in zastarele bolezni moških in žensk. Ko me enkrat obiščete boste takoj spoznali zakaj dobivam rezultate v dosledno kratkem času. Jaz odstranim resničen vzrok in simptomi izginejo. Vsem bolnikom, ki prično z zdravljenjem ta teden bom računal mnogo manj, v resnici polovico manj, kot navadno. Pridite danes ter zadovoljite sami sebe. Jaz specializiram v zdravljenju novih in zastaralih bolezni kot so: krvni, kožni, ali nervozni neredi, želodčne, črevesne in ledvične nadloge, tudi revmatizem, bolečine v križu, ali sklepov, glavobol, zabasnost, vrtoglavost, izpahki in katarh v nosu, glavi in grlu. Moje najboljšo priporočilo so moji nekdanji bolniki, ki pošiljajo k meni druge z vsakim dnevom. Bolnikom zunaj mesta, se da točno poročiti, tako da se lahko vrnejo isti dan. Ne zdravite se nikogar pisemnim potom. Prinesite ta oglas, kadar pridete.

Uradne ure: Od 9. dop. do 8. zvečer. DR. KENEALY. Ob nedeljah: Od 10. dop. do 2. pop. Vrata zapadno od Star gledališča. Vrata vzhodno od Bond's trgovine. 47 EUCLID AVE. Drugo nadstropje. CLEVELAND, O. REPUBLIC BLDG.

SLOVANSKA DELAVSKA PODPORNNA ZVEZA

USTANOVLJENA AUG. 16. 1908 — INKORPORIRANA APR. 22. 1909. — GLAVNI URAD ORGANIZACIJE, JOHNSTOWN, PA.

Organizacijo tvori že 156 krajevnih društev z številom vsega članstva okrog 11 tisoč. Premoženja lastuje organizacija že približno četrto milijona dolarjev.

V organizaciji se sprejme vsaka značajna oseba brez ozira na veroizpovedanje, zmožen pa mora biti vsak kakšnega slovenskega ali angleškega jezika, predno se ga zamore sprejeti v organizacijo.

Članstvo se lahko zavaruje na razne načine, za smrtnino ali bolniško podporo, za manj ali več. Organizacija ima tudi najboljši način zavarovanja mladostnih otrok.

Organizacija posluje na podlagi državnih zahtev in vodstvo organizacije skrbi v to, da se zahteve izpolnjujejo. Po naselbinah, kjer še ni društva organizacije S. D. P. Z., pišite za pojasnila, kako istega ustanoviti, na sledeče uradnike:

J. PROSTOR, 6120 St. Clair Ave., Cleveland, O. ali na BLAŽ NOVAČ, 634 Main Street, Johnstown, Pa.

Direktorij Slov. Delav. Doma
V COLLINWOOD, OHIO ZA LETO 1921.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Predsednik — A. Rupnik, 15708 Trafalgar Ave.
Podpredsednik — M. Podboy, 1312 E. 167. St.
Korespondenčni tajnik — L. Boštjančič, 1312 E. 167th St.
Finančni tajnik — J. Hafner, 385 E. 161. St.
Zapisničar — D. Blumel, 16216 Parkgrove Ave.
Blagajnik — J. Zupanc, 15707 Waterloo Rd.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik — G. M. Kabay, 1216 East 167th Str. — J. Ivančič in A. Zupanc.

STAVBINSKI ODBOR:

A. Rupnik, A. Praprotnik, F. Birtich, M. Podboy in J. Ivančič. Vsa društva in vsi posamezniki naj se obrnejo za vsa dopisovanja na korespondenčnega tajnika.

Seje direktorija se vršijo vsaki prvi in tretji torek v mesecu. Točno ob 7:30 zvečer, v Jos. Kuntičevi dvorani, na Waterloo Rd.

POLOM

(Dalje)

Nato je razvil svojo misel, trdimo in kakor mu je pač prihajala na jezik. Res da so jih dobili proklete po grbi, toda nemara bo dovolj, da zopet zgrade hišo, ako so dobri fantje — zgrade jo s trdnim delom in če ne bodo zapili svojega zaslužka. V rodbini, če se človek trudi in polaga nekaj na stran, se tudi v najhujši nesreči vselej izdere iz stiske. Včasih niti ni slabo, če dobiš krepko klofuto: pripravi te do premišljanja. In, moj Bog, če je res, da imajo kje gnolobo in pokvarjene ude, dobro, potem jih je boljše odsekati s sekuro in jih gledati na zemlji, nego poginjati od njih kakor od kolere.

"Pri vragu? Oho, tega ne!" je ponovil večkrat. "Jaz se nisem pri vragu, to čutim, da ne!"

In kakor hrom je bil, z lasmi zlepljenimi od krvi njegove praxe, se je vzravnil v silni potrebi, da živi, da zopet prime za orodje in za oralo ter po svojih besedah iznova zgradi dom. Bil je iz stare, trpežne in modre grude, iz dežele razuma, dela in varčnosti.

"A vseeno," je nadaljeval, "žal mi je zaradi cesarja. Zdelo se je, da gredo opravi po pravi poti, žito se je dobro prodajalo. To da gotovo je bil on prenehan, v takšne historije se ni zdravo mešati!"

Maurice, ki je bil še vedno ves uničen, je zopet brezupno zamahnil.

"Ah, cesar! Pravzaprav sem ga imel rad, vzlic svojim mislim o svobodi in ljudovladi. Da, to mi je bilo v krvi, nedvomno še iz deda. In glej, tudi na tej strani je gnoloba; kaj bo z nami?"

Pogled njegovih oči je bil blo den; izvil se mu je tako bolester stek, da je Jeana zagrabil nemir Hotel je vstati, ko je stopila v so bo Henrijeta. Pravkar jo je bilo zbudilo govorjenje v sosednji sobi. Prostor je bil sedaj v blede luči.

"Ravno prav prihajate, da ga oštejete," je dejal Jean s prisiljenim smehom. "Nič kaj priden ni." Pogled na sestro, tako blede in potrto, je povzročil Maurice zdravilen izbruh sočutne mehke bo. Razprostil je roke ter jo po klical na svoje prsi; in ko se mu je vrgla okrog vratu, ga je navdala velika nežnost. Tudi ona je plakala; njiju solze so se zlivale druga v drugo.

"Ah ti revica moja draga! Kako grdo je zame, da niti nimam več dovolj poguma, da bi te mogel potolažiti. Ta dobri Weiss, tvoj vrli mož, ki te je tako ljubil... Kaj bo zdaj s teboj? Vselej si bila žrtev, ne da bi se bile kdaj pritoževala. Jaz sem ti napravil že toliko žalosti, in kdve, če ti je ne bom še več!"

Položila mu je roko na usta in mu ustavila tok besed. Takrat pa je vstopil Delaherche, ves prepaden in razburjen. Nazadnje, ko ga je zagrabila želja, nervozen glad, ki je od trudnosti še naraščal, je bil zapustil svojo teraso; in ko se je vrnil v kuhinjo, da izpije kaj gorkoga, je našel s kuharico nekega sorodnika, mizarja iz Bazeilles-a, ki mu je ravno nalivala kozarec. Ta mož, eden tistih prebivalcev, ki so med požarom do zadnjega ostali tam, mu je pripovedoval, da je njegova barvarnica popolnoma porušena in le še kup razvalin.

"Kaj! Ti roparji! Ali bi jim človek verjel?" je zajekal, obračaje se do Jeana in Mauricea. "Vse je izgubljeno; to jutro zapale Sedan, kakor so včeraj zapalili Bazeilles. Uničen sem, uničen sem!"

Ta hip je zagledal prasko, ki jo je imela Henrijeta na čelu, in se je spomnil, da z njo še ni imel prilike govoriti.

"Torej je resnica? Vi ste šli tja in ste dobili tole? Ah, ubogi

Weiss!"

Ker je poznal mlado ženo po očeh, da ve o smrti svojega moža, mu je v nepredvidnosti ušla grozotna podrobnost, ki mu jo je bil mizar pravkar povedal.

"Ubogi Weiss! Zdi se, da so ga sežgali. Da, trupla prebivalcev, ki so ustreljeni, so pometali v ogenj neke hiše, ki so jo polili s petrolejem, da se je užgala."

Henrijeta je poslušala, vsa otrpla od groze: moj Bog, torej ji ni ostala niti tolažba, da bi šla po svojega dragega mrtvega in ga pokopala, njega, — ki zdaj veter raznaša njegov pepel! Mauin jo klical z nežnim glasom svoj ubogo Pepelko, proseč jo, naj ne žaluje tako, ona, ki je vendar tako hrabra.

Delaherche, ki je gledal skozi okno, kako se dani, se je po kratkem molku obrnil k vojakom:

"Ravno se spominjam—skoraj sem pozabil. Prišel sem vama povedat, da spodaj v voznari, kjer je spravljena vojna blagajna, neki častnik deli vojakom denar, da ga Prusi ne zaplene. Dobro bi bilo, da gresta dol, denar vama utegne še koristiti, če drevi ne bo no vsi mrtvi."

Nasvet je bil dober; Maurice in Jean sta šla na dvorišče, ko se je dala Henrijeta preprostiti, da je zavzela bratovo mesto na kanapeju.

Delaherche je prehodil sosednjo sobo, kjer je našel Gilberto, ki je z mirnim obrazom še vedno spala svoje otroško spanje, ne da bi jo mogla šum razgovora in ihtenja pripraviti do tega, da izpremeni tudi le svoj položaj na postelji. Odtod je pomolil glavo v sobo, kjer je njegova mati čula pri gosposdu de Veneuil; a bila je zadremala v svojem naslanjaču, ločim se polkovnik ni premaknil; ežal je z zaprtimi očmi, kakor uničen od groznice.

Zdaj pa je široko odprl oči in vprašal.

"Končano je, kaj ne da?"

Delaherche, nejevoljen nad vprašanjem, ki mu je pridržalo avno v trenutku, ko se je hotel zmuzniti, je jezno zamahnil ter odgovoril s tišjim glasom:

"Kajpada, končano jet Dokler e spet ne prične! Nič ni podpisane!"

Čisto s tihim glasom je nadaljeval polkovnik v blodnji groznice, ki se je zopet začelajala:

"Moj Bog, da bi vsaj mogel umreti, preden bo konec! Topov ne lišim. Zakaj ne streljajo več? Tam gori pri Saint-Menges-u, pri Fleigneux-u, obvladujemo vse ceste; Pruse bomo vrgli v Meuse, se se predrznemo obiti Sedan, da nas napadejo. Mesto je pod našimi nogami, med nami in med njimi, kakor zapreka, ki okrepljuje našo postojanko. Naprej 7. zbor na čelu, 12. zbor varuje umikanje."

In njegove roke so drsale po odeji semintja kakor ob trubu konja, ki ga je nosil v njegovih sanjah. Kretanje ro prihajale polagoma počasnejše, v isti meri, kakor so besede postajale okorne in mu je spanec zopet legal na oči. Naposled so popolnoma prenehale, obležal je brez diha, kakor mrtev.

"Odpočijte," mu je bil šepnil Delaherche, "kadar bom imel novic, se vrnem."

Ko se je nato še ogotovil, da ni predramil matere, se je stisnil z sobe in izginil.

Spodaj v voznari sta Jean in Maurice v resnici našla plačilnega stotnika, ki je sedel na kuhinjskem stolu in delil cela premoženja, brez pobotnice, sploh brez vsakega papirja. Zajemal je prsto iz vreč, nabitih z zlati in polnil z naglimi prijemi čepice vseh seržantov 7. armadnega zbora, ki so šli mimo njega, ne da bi se le malo trudil s preštevanjem denarja.

Določeno je bilo, da seržantje razdele zneske med moštvo svojih oddelkov. Vsi so sprejemali denar z nerodnim obrazom, kakor porcijo kave ali mesa, odhajali nato v zadregi in prazni čepice v žep, da se jim ne bilo treba kazati s tolikim zlatom o belem dnevu na ulici.

Nihče ni izpregovoril besedo; slišalo se je le kristalno rožljanje zlatov, sredi osuplih obrazov ubogih vragov, ki so se videli namah obuste s tem blagoslovom, zdaj, ko v mestu ni bilo več niti kruha niti vina naprodaj.

Ko sta stopila Jean in Maurice naprej, je častnik umaknil pravico sprejemati...

Nato, ker je bil že truden in se mu je mudilo končati, je dejal:

"Ah, pa nate, korporal, vzemite vseeno... Požurimo se, naslednji!"

In spustil je zlate v čepico, ki mu jo je Jean pomolel. Ta, ves razburjen nad številko vsote, blizu šeststo frankov, je takoj zahteval, da naj vzame Maurice polovico. Nihče ni vedel, utegnile se je zgoditi, da bi jih nenadoma kaj ločilo.

Delila sta na vrtu pred lazaretom; nato sta stopila vanj, ker sta videla na strani ob vhodu Bastian, bobnarja njihove kompanije, debelega, veselega fanta, ki je imel smolo, da ga je okrog petih ko je bila bitka pri kraju zadela krogla v dimlje. Od sinočnega večera se je boril v smrtjo.

V šibki belkasti luči ranega jutra, v tem trenutku prebujenja, jih je pogled na lazaret napolnil z mrzlo grozo. Troje ranjencev je bilo umrlo še ponoči, ne da bi kdo zapazil; lazaretni pomočniki so hoteli delati prostor drugim in odnašali mrtlice. Včerajšnji operiranci so odpirali oči in topo gledali to veliko spalnico trpljenja, kjer je ležala cela čeda napol zaklanih ljudi. Zaman so zvečeri pometali pod in skušali napraviti nekoliko reda po krvavem poslu ranocelnikov. Na slabo posušenih tleh so pile ostale krvave pege; velika gobba, s svojimi krvavimi lisami poljubna izluščeni možganom, je plaval v vedru, roka z zdrobljenimi prsti je ležala pozabljena v sti poleg vrat. To so bili ostanki mesarije, strašni odpadki jutra po klanju, v mrklem vstajanju zgodnjega dne. Nemir prvih ur in silo-

DR. L. E. SIEGELSTEIN
Zdravljenje krvnih in kroničnih bolezni je naša specialiteta.
308 Permanent Bldg. 746 Euclid ave. vogal E. 9th St.
Uradne ure v pisarni: od 9. zjutraj do 4. popol. od 7. ure do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 12. opoldne.

NAZNANILO.

Ni dolgo odkar mi je ugrabila nemila smrt preljubljeno soprogo; sedaj pa je pretrgala nit življenja še mojemu najmlajšemu sinčku

JOSIPU

o čemur obveščam vse prijatelje in sorodnike. Pogreb se vrši iz hiše žalosti, 5914 Prosser Ave. v torek osmega februarja.

Ostali žalujoči

JOSIP KOŠIR, oče;

AMALIA, sestra, EDVARD, bratec.

vita želja po življenju sta se bila pod moro groznice umaknila nekakšni pobitosti. Jedva da se je kje oglasila jecljajoča tožba, udušena od spanja, in skalila vlažno tišino. Steklene oči so se plašile pogleda v dan, iz lepkih ust siromakov se je dvigala slaba zapa, vsa dvorana je padala v razpoloženje tistih brezkončnih, svinčenosivih, zopernih dni, prekinjenih od smrtnih borb, ki jih je bilo zdaj preživeti tem ubogim pohabljenecem, da jim čez dva ali tri mesece uidejo z enim udom manj.

Bouroche, ki je po par urah po koja zopet pričel svojo pot naokrog, je obstal pred bobnarjem Bastianom, jedva znatno zmignil z ranami in šel dalje: ni pomoči! Bobnar pa je bil odprl oči, in kakor prebujen na novo je z živahnim pogledom sledil seržantu, ki mu je bila prišla dobra misel, da je stopil s svojo čepico polna zlatu tu noter pogledat, ali ni med temi siromaki par njegovih vojakov. Pravkar je bil našel dva in jima dal po dvajset frankov. Prišli so drugi seržantje in zlata je

kar deževalo na slamo. Bastian, ki se mu je bilo posrečilo sesti pokoncu, je iztegnil obedve roki, drgečoči v smrtni borbi:

"Meni tudi! Meni tudi!"

Seržant je hotel iti dalje, kakor je šel Bourroche. Čemu vendar? Nato se je vdal vrlenu nagibu in vrgel, ne da bi štel, Bastianu nekaj zlatov v že mrzle roke.

"Meni tudi! Meni tudi!"

Bastian je padel zopet nazaj. Skušal je ujeti zlato, ki mu je uhalo, in je dolgo tipal z odrevenelimi prsti. In je umrl.

Lahko noč, gospod je upihnil svojo svečo!" je dejal njegov sosed, majhen črn zuav. "To je nerodno, če ima človek denar, da bi si mogel kupiti požirek tolažbe!" (Dalje prihodnjič.)

Mnogo ponosa je že ustvaril list Enakopravnost v Ameriki bivajočim rojakom. Ali si pa rojaki tega prizadevate spoznavati. Pokažite to v tem, da ste tudi vi ne le samo čitatelj lista, temveč tudi lastnik. Kupite delnice in postanite njegov lastnik.

Tiskovna Družba

THE

American-Jugoslav Ptg. & Pub.
Company.

6418 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO.

Tiskarna
Tiskovine
Dnevnik
Tudi Vi

Je edino slovensko unijsko podjetje, katerega lastuje zavedno delavstvo.

Napravljene v naši tiskarni, so lične in cene jako primerne.

Družba izdaja dnevnik Enakopravnost. List prinaša najnovejše novice in druge koristne razprave v prid delavstva. Če še niste naročnik lista, naročite se nanj.

Lahko postanete delničar podjetja. Za podrobnosti se obrnite na direktorij ali pa v uradu družbe.

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

TEL. PRINCETON 551

6418 ST. CLAIR AVENUE.

LOKALNE NOVICE

— **Zavraten napad.** V soboto zvečer je bilo na obisku pri Basilu Larushka na 3323 Croton Ave. nekaj njegovih prijateljev in tako so čuli nekoliko bolj pozno v noč. V jedilnici so sedeli Mihael Kral, Mihael Seminoff, Vasil Maseyko in Larushka ter se brezskrbno pogovarjali. Kar naenkrat vstopijo trije banditi, ki so dobili uhod pri sprednjih vratih, in napadejo navzoče moške z tepežnimi prstani. Ko so bili napadeni popolnoma onemogli od zadobljenih udarcev, so jim zahrbtni napadaleci prebrskali žepa in poskakali skozi odprto okno. Larushku je bilo vzete \$70, ostalim gostom pa manjše svote. Skupen plen znaša približno \$75.

— **Direktorska seja.** — V četrtak, 10. februarja se bo vršila seja direktorija tiskovne družbe American-Jugoslav Pt. & Publ. Co. Opozarja se vse direktorije, da so gotovo navzoči.

— **Plinovna družba** bo nasprotovala sodnemu ukazu. Svetovalec tukajšnje plinovne družbe, Thomas H. Hogsett, se je izjavil v soboto zvečer, da bo družba v najkrajšem času nastopila proti sodni prepovedi, glasom katere družba ne sme zapreti plina. Ako bi se bilo pustilo družbi njeno pot, bi bil danes ves Cleveland in okolica brez plinovne gorkote in razsvetljave.

— **Odprta delavnica.** Livarji uslužbeni pri Chisholm-Moore Manufacturing Co. na 5046 Lakeside Ave. so odšli na stavko ker jim je družba znižala plače in proglasila tovarno za odprto ali neunijsko delavnico. Glavni poslovodja, S. H. Moore, se je izjavil, da se ne more sedaj, ko je vojna minula, več plačevati vojnih plač, ako hoče družba kompetirati z drugimi tovarnimi in zato se je sklenilo odtrgati plače za 15 odstotkov. Tovarna je bila doslej vedno poznana kot unijska in je bila tudi na unijskih listinah za znanovana kot taka, toda kot pravi Moore, ni imela nikdar z unijo kake pogodbe, akoravno je bilo več uslužbencev unijskih. Kot se poroča, misli družba pričeti jutri z delom v livarskem oddelku s pomočjo stavkolomcev.

— **Gumb, rešilec življenja.** Sinoči se je vnel med Alfonzom Ruckerjem, ki je star 30 let, in med nekim njegovim gostom prepri radi igranja na karte. Med preprirom je oddal Ruckerjev nasprotnik strel, skočil skozi okno iz drugega nadstropja ter pobegnil. Ko je dospela policija z letelim oddelkom, je našla Ruckerja stekajočega v svoji sobi, sedečega v naslonjaku. Preiskavši ga je bilo pronačeno, da ga je krogla zadela v ozadje vrata. Zadel pa je ravno na ovratnikov gumb, katerega je popolnoma zmečkala in zarila precej globoko v meso, krogla pa se je zarila na stran, pod kožo. Ko je bil Rucker kasneje prepeljan v bolnišnico, so se izjavili zdravniki, da je rana malenkostna.

— **Jutri ob 8 zvečer** se vrši direktorska seja Slov. Del. združne zveze v Collinwoodu.

IZ JUGOSLAVIJE.

Konferenca klubovnih načelnikov.

Belgrad, 17. jan. — Včeraj in danes popoldne so razpravljali načelniki parlamentarnih klubov o izpremembi poslovnika. Kar se tiče kvalificirane večine, stoji Jugoslovenski, Narodni klub in komunisti na stališču, da se za sprejem gotovih členov ustave zhteva dvotretjinska prisotnost poslancev. Zemljoradniki zantevajo samo absolutno večino, za kvorum pa ena tretjina poslancev. Muslimani so stavili posredovalni predlog, po katerem bi bilo za glasovanje potrebnih tri petine poslancev mesto 46, za kvorum pa eno tretjino. Demokrati so vztrajali na svojem stališču, da je za gla-

sovanje potrebna absolutna večina za kvorum pa ena tretjina poslancev.

Avtonomističen blok v konstituenti.

Belgrad, 17. jan. — Včeraj popoldne je bila skupna seja zajedničarjev, muslimanske organizacije in dr. Korosčevega kluba. Dosežen je sporazum glede bodočega dela. Kakor poroča "Narodno Djeło," se bodo te tri skupine združile in bi znašala število klubovih članov okoli 60 poslancev ter bi bila ta združitev po moči tretja skupina v konstituenti. Novi klub zahteva izpremembo pristega in večino dveh tretjin za sprejem ustave.

Novi finančni minister.

Belgrad, 17. jan. — Vprašanje finančnega ministra je postalo zopet akutno, ker je Drasković izjavil, da je preveč obložen z delom in da ne more voditi dveh ministrstev. Velel tega bo jutri demokratski klub definitivno določil kandidata v imenovanje. Skoraj gotovo bo novi finančni minister vsučiliški profesor dr. Kosta Kumanudi.

Dr. Poljak izključen iz seljačkega zaveza.

Zagreb, 17. jan. — Seljački savez je imel posvetovanje, na katerem je izključil svojega ustanovitelja bivšega ministra Poljaka in dr. Korporića.

Beograd prejme križ častne legije

Ljubljana, 15. jan. — Predsednik franc. republike je mesto Beograd odlikoval z viteškim križcem častne legije z naslednjo motivacijo: "Ena prvih in glavnih žrtev v ti veliki vojni, katere prebivalstvo niti pod sovražnikovim bombardovanjem in okupacijo ni prenehalo z dokazi svoje nezlomljive hrabrosti, je bil veličastni simbol odpora, a pozneje tudi zmage herojskega naroda, ki je bil rešen, da ne izumrje." Odlikovanje bo na slovesen način izročil v Beogradu general Franchet d'Espèray, nekdanji vrhovni poveljnik zavezniške armade na vzhodu.

Konec železniških delavnic v Ljubljani. "Jutro" poroča, da bo državna železnica izročila topničarski arzenal v Ljubljani, iz katerega bi si lahko ustvarila železniško delavnico predvsem za popraviljanje vagonov, zopet vojaški oblasti. — Nič novega! Pri nas znamo pač "dobro" gospodariti! In o tem "dobrem" gospodarjenju smo mi že prej mnogo črnili prelili po svojih listih, ali "strokovnjaki" so pač strokovnjaki, črnili pa črnili...

Pritožbe vojakov. Kakor znamo, so slovenski fantje — vojak, ki raztreseni po raznih polkih jugoslovanske armade in po raznih krajih. Tako služijo nekateri tudi pri petem pešpolku v Varaždinu. Pritožujejo se nam, da trpe s strani višjih razne surove šikane, da se jih psuje in pretepa, da je prehrana slaba in da se jim ne dovolja v nobene prostosti. Mi sicer vemo, da je militarizem povsod enak, pa bodisi kjerkoli in kakor smo se vedno borili zoper njega, tako se bomo tudi še nadalje. In kar nam prihaja raznih pritožb o postopanju z vojaštvom, jih bomo zbrali in izročili našim poslancem, da leti na pristojnih mestih odločno nastopijo zoper razmere. Tu pa moramo že povedati, da bi gospodje častniki morali jemati pritožbe moštva na znanje in gledati potem, da se pretepanje, šikaniranje itd. enkrat za vselej odpravi. Da pa mora moštvo strdati tudi v Jugoslaviji, tega se je pa pač vsak najmanjše nadejal!

Poročil se je 8. m. m. kapetan in adjutant dravskega artilerijskega polka g. Fr. Tomšič, sin generala I. S. Tomšiča, z gospodično Maro Šavnikovo, hčerko finančnega delegata g. dr. Šavnik.

Nemorálnost. — Pred ljubljanskim deželnim sodiščem je bil 7. jan. dopoldne obsojen deklarirani veljak, odvetnik, knjižničar in valutnem vprašanju

dr. Pavel Valjavec na šest tednov ječe, ker je spolno zlorabil petinpolletno deklico. Dr. Valjavec je v Ljubljani opustil advokaturu ter se je preselil v Banat.

Konfident iz Belgrada. Ante Gaber, umetniški historik je tožil carnika Miho Čopa, ker mu je dne 5. novembra lanskega leta po polnoči v kavarni "Zvezda" v kraju tik stranišča pripeljal eno domačo zaušnico. Povod tej zaušnici je bil, ker je Miha Čop dobil iz Belgrada pozitivno "izveščaj" o dejanjih gospoda Gabora v Beogradu pred vojno in med okupacijo avstrijske armade. Miha Čop je bil obsojen na 48 ur zapora.

Predlogi za Noblove nagrade. Kulturni odsek češkoslovaške narodne skupščine je danes sprejel predlog, da se predlaga za podelitev literarnih Noblove nagrade za leto 1921 pisatelj Alojzij Jirasek, in za mirovno Noblovo nagrado za isto leto predsednik češkoslovaške republike, Masaryk.

Praznikov ne bodo spoštovali. Učitelstvo v Horicah na Moravskem je sklenilo, da katoliških cerkvenih praznikov sploh ne bo več spoštovalo in da bo o praznikih ravno tako poučevalo kot ob delavnikih. Večina staršev je izrekla s tem sklepom učitelstva soglasje.

Ogromno padanje prebivalstva v Franciji. — "L'Humanité" poroča, da se prebivalstvo Francije zmanjšalo od 49 milj. 674.000 duš v letu 1913 na 36.300.000 ljudi v letu 1920 (?) Elzas Lotrinska ni všteta.

Zveza narodov in esperanto. Delegati Češkoslovaške, Anglije, Italije, Belgije, Kitajske in nekaterih južnoameriških držav so vložili na zadnji seji zveze narodov resolucijo, v kateri priporočajo uporabo esperanta. — Kako se bodo v novem jeziku razumeli, če jim še stari ne zadoščajo?

Občinske volitve v Belgradu.

Kakor smo izvedeli, se je v Belgradu občini dosegel sporazum za ponovne občinske volitve, ki se vrše dne 15. februarja t. l. Na čelu radikalno-demokratske liste bo nek radikalski arhitekt lista bo obsegala izključno strokovnjake, katerih naloga bo, da čim energičneje delujejo za obnovo in polepšanje prestolnice. Skoraj gotovo je, da bo izvoljena vsa radikalno-demokratska lista. Komunisti dobe najbrže le par mandatov.

Borba za in proti banski časti na Hrvaškem.

V boju proti federalizmu se obračajo napadi zlasti proti banski časti na Hrvaškem. Nasprotniki banstva opravičujejo svoje stališče s tem da naglašajo, kako je banska čast znak tujega gospodstva, in kako so jo Habsburžani rabili kot manilo. Sedaj pa ni več tujega gospodstva, ni več zatiranja. Narodni kralj ne potrebuje v svoji državi namestnika, ki bi vrhu tega imel zastopati interese le enega dela naroda. Za to ima narod svoje poslance, parlament in ministrstva. To da je zakonita in moderna pot, po kateri more priti narod do svoje pravice. Ne Srbi, ne Slovenci ne poznajo banske časti, zato naj je ne bo tudi na Hrvaškem. In če bi se že hotela napraviti Hrvatoh koncesija, ne bi banska čast popolnoma izginila, pa naj bo ban izključno le izvrševalen organ ministra za notranje stvari. — Plemensko zavedeni Hrvatje pa se postavljajo na stališče, da banska čast ni le simbol in dedščina tujega gospodstva. Pojem bana daje plod zgodovinskega razvoja, ki nima nič opraviti s tujim gospodstvom, pač pa ga je to poslednje sprejelo in ga politično izrabljalo. Na bansko čast se nadovezujejo najlepše tradicije hrvatske zgodovine in postavljajo nekateri banov so se vtisnile globoko v spomin naroda, da jih ne pozabi nikdar. Vrhu tega — naglašajo še — dokazuje izguba

Reke in marsikateri drugi dogodki iz zgodovine, da hrvatsko plemo potrebuje posebnega zastopstva svojih interesov.

RAZNOTEROSTI.

Športi, ki ogrožajo lepoto. Akoravno so ženske vsem športom naklonjene, se vendar zdi, da se nekaterih ogibljejo. Katera lepota bi n. pr. svoj dražestni nosk izpostavljala nevarnostim rokoborbe? Nevaren je tudi nogomet, še bolj pa hokej, ki je neke vrste igra z žogo. Ta šport je posebno v Ameriki zelo razširjen ter se tudi ženske zanj ogrevajo, dasiravno si je že mnogo pri igrah poškodovale lepi obrazek. Sedaj je neka Američanka izumila posebno bandožo za lice, ki ščiti posebno nos. Ženskam ta krinka ne pristaja ravno najlepše, a jih vsaj ščiti pred trajnimi poškodbami.

Nov komet je odkril astronom Baade z zrcalnim teleskopom na hamburški zvezdarni. Novi komet izgleda kot zvezda stalnica ter se 11 let pomika okoli sonca v ekscentričnih krogih. Komet, ki se nahaja sedaj v ozvezbju "riba," bo v marcu 1921 najbližje soncu.

"Neue Zuercher Zeitung" je priobčilo pogovor s pariškim profesorjem Seignobosom, ki velja za dobrega poznavca evropskih problemov. Med drugim je rekel: Dogodki v Grški so me presenetili. Venizelos je bil popularen, kakor so šele volitve razkrile, pri jednem delu naroda, ostali mu je zameril, da je bila dežela vedno pod orožjem. Tako so uspele Konstantinove mahinacije. Venizelos je eden največjih in najpoštenjših državnikov na Balkanu. O Bolgariji sodi, da bo najstabilnejši element bodoče balkanske politike. Bolgarija se je z vso resnostjo oprijela sanacije vseh svojih dosedanjih političnih pogrškov in se oslobodila vseh svojih političnih in vojaških osebnosti, ki so jo spravile v katastrofo. Bolgarija se trudi za sporazum z Jugoslavijo. O Rusiji pravi, da je vstvarjenje neodvisnih republik na teritoriju prejšnjega ruskega carstva najboljša znamenja, da je velikoriska ideja propadla. Naravno, da so te države navezane druga na drugo in tako more biti to temelj za stvarjenje ruske federacije. Veliko bodočnost prisoja Zvezi narodov, ki spravi v življenje počasi vse ono, kar je hotel oživotvoriti Wilson na jeden dan. Ali to bo takrat, ko prodre v vse sloje ljudstva demokratski, vojni nasproten duh. Kdaj približno pa bo to?

BORBA ZA MADŽARSKO KRONO.

Madžari so razdeljeni v dva tabora: nekateri so za legitimistično pravico Habsburžanov, drugi pa zastopajo mnenje, da si mora kralja narod svobodno izvoliti. Ogrski upravnik admiral Horthy je mnenja, da postane vprašanje šele v dveh do treh letih aktualno. Večina častnikov in politikov pa zahteva, naj se reši kraljevske vprašanje še tekom tega leta, če da je Horthy premalo energičen, da bi mogel državi prinesiti notranjo konsolidacijo. Večji del aristokracije in vojaštva ter tudi veliko število vplivnih politikov se poteza za bivšega kralja Karla. Proti njemu pa so Italija in Anglija, pa tudi druge velevalosti. — Vendar razvija bivši cesar Karel, ki upa na francosko pomoč, zelo živahno in drago propagando ne le v Budimpešti nego tudi po nekaterih metropolah, predvsem pa na Dunaju. Baje je pisal v Budimpešto nekemu sorodniku, da se hoče v marcu t. l. vrniti v Budimpešto, naj velja, kar hoče. Drugi kandidat je nadvojvoda Jožef, ki želi biti svobodno izvoljen za kralja. Tretji je Horthy. Med temi tremi se vrši huda borba ter so se pojavile na Ogrskem sovražne si stranke, ki se med seboj pobijajo. Tekom 16 mesecev imajo na

Madžarskem že 7 ministrstev. — sednik grof Pavel Tekeli, ki je poklical za finančnega ministra Rolanda Hegedusa. Madžari upajo, da se s kraljem njihova država tudi gospodarsko utrdi. Razmere po stajajo namreč čim dalje težje.

Novo ministrstvo je ukazalo najdalekosežnejšo štedljivost. Z varčevanjem je pričelo takoj pri sebi, pri regentu, pri ministrskem predstvu in pri vseh višjih oblastih. Odpravilo se vsi avtomobili ter se dovoli ministrom le v nujnih slučajih voz. Odpravijo se ministrstva za male poljedelce, narodne manjšine in za prehrano, da se prištedijo stroški za vzdrževanje teh ministrstev. Odpravijo se v inozemstvu vsi nepotrebni diplomati ter se politični državni tajniki ne bodo več nastavljali. Izdatki za vojaške potrebe se omeje do skrajnosti. Vlada zahteva od akcijskih družb, da jim morajo od novih akcij izročiti 15 do 25 odstotkov in 20 odstotkov vseh kontokorentnih in hranilnih vlog se je v varstvo novih davkov prizdalo. Na direktnih in indirektnih davkih mora vsakdo odstopiti državni blagani 80 odstotkov svojega dohodka. Vlada hoče državni zbor prisiliti, da njene odredbe potrdi, sicer pa ga hoče razpustiti ter ukreniti najdalekosežnejše odredbe.

Marsikatero drevo ima obilo cvetja, a nobenega sadu, ker niso zdrave njegove korenine.

Ako bereš dolg roman, beri takoj zadnjo stran, potem boš morda knjigo odložil.

Solza, ki ne more iz oči, je najlepši venec na grob tistega, ki si ga ljubil.

Za melanholično dušo je slavo petje ob mesečnem svitu lepša glasba kot najlepši koncert.

JUGOSLOVENSKI KOMUNIZEM.

Dr. Mijo Radošević, organizator in voditelj komunistične stranke na Hrvaškem, je sedaj izstopil iz stranke. Svoje stališče pojasnjuje tako: "Izstopil sem iz stranke v trenutku, ko je stranka zaplavala v anarhizem. Situacija se jasni. — Komunisti so izključili sedaj iz svoje stranke priznane proletarske borce: Lapčevića, Topalovića, Košanina in druge, tako, da ostanejo v stranki sami novinci. O socializmu tu ne more biti več govora. Današnje gibanje boljše vizma ima lep primer v zgodovini, ko se je začel Kristov nauk spreminjati v klerikalizem. Namesto verske blaznosti srednjega veka vidimo danes politično in socialno blaznost netolerantnih socialističnih inkvizitorjev in ekskomunikatorjev, ki pripravljajo grmade, na katerih pa z gore — oni sanj! Vsepeh komunistov na volitvah ni zmaga, ampak poraz stranke. V industrijalnih krajih, kjer prevladuje proletarijat, hrvatski komunisti niso zmagali. Svojo število večino so pokazali samo v kulturno in narodno zaostalih krajih. Njih zmaga je izraz nacionalnega boljše vizma, ki pa s socializmom toliko zveze, kot njegov alter ego — Radić. Ko bi se v konstituenti držali svojega programa, bi bili komunisti navsezadnje še morda zanimivi. Ali naši komunisti so se izneverili komunističnemu programu. V politiki podpirajo buržuazijo, v časopisju, na shodih, pa jo preklinjajo. Politična metoda komunistov je podobna tistemu oslu, ki se je oblekel v levovo kožo. Propovedujejo o revoluciji delajo pa čisto "purgarsko" politiko. Ako pojdejo komunisti po tej poti, izgube vse, kar je dobrega v stranki; ostane nepomembna sekta omejenih fanatikov. Glavni sunek pa za komunizem brezicljno, nepripravljenost proglašanje štrajkov. — Tako označa sedanje komuniste organizator in dosedanj voditelj komunistične stranke na Hrvaškem. Menda bo slika odgovarjala resnici. Saj si smemo misliti, da jih ravno on najbolj poznal!

MALI OGLASI

TAKO J
se odda v najem stanovanje, obstoječe, iz 4. sob in kopališča. Vprašajte na 14804 Hale Ave. Collinwood. O. (32)

NAPRODAJ
je Ford avtomobil za 5 oseb, v dobrem stanju. Proda se po nizki ceni. Kdor ga želi kupiti naj se oglasi na 6611 St. Clair ave. (30)

Naprodaj imam električen motor in vso mašinerijo, kar se jo potrebuje v majhni mesnici ali za izdelovanje klobas. Proda se poceni.

JOHN KRAMER
5301 St. Clair Ave. (81)

DELO ISČE
izučen sovenski mesar, zmogčen popolnoma angleškega jezika in voziati avtomobil. Za naslov se obrnite na urad tega lista. (36)

PRIPOROČILO.

Se priporočam Slovencem za obilen obisk, ker bom vedno skrbel, da boste dobili dobro blago po zmernih cenah.

TRGOVINA Z ŽELEZNIČNO IN VSO KUHINJSKO OPRAVO
in z vsem drugim hišnim orodjem.

LOVRENC ACUIN
15406 Calcutta Ave.

PRODAJAMO HIŠE - LOTE in FARME
ISTOTAKO ZAMENJAMO FARME ZA POSESTVA V MESTU.

Za pošteno potrebo se vedno obrnite na
D. STAKICH & J. KRALL
15813 WATERLOO RD.

Najmodernejši pogrebni zavod v Clevelandu

Frank Zakrajšek
POGREBNIK IN EMBALMER
1105 Norwood Rd.
Tel. Princeton 1735—W.
TEL. Rosedale: 4983
Avtomobili za krste, poroke in pogrebe in druge prilike.

IZOBRAZBA JE TEMELJ VSAKEGA NAPREDKA!

Veliko ljudi je, ki imajo veliko voljo, toda manjka jim izobrazbe, za to ne morejo naprej. Kdor ni imel prilike, da se izobrazuje v mladosti, temu je odprta še ena pot, da si pridobi za življenje potrebno znanje, in ta pot so kujige. V naši zalogi dobite naslednja poučna in tudi zabavna dela:

Angleško-slovenski besednjak — sestavljen dr. F. J. Kern. Cena \$5.00.

Družinski koledar za leto 1921. Cena 75c.

Kratka navodila za državljanstvo. Cena 10c.

Poezije Ivana Zormana. Cena \$1.25.

V močvirju velemesta. 50c.

Pri naročilih po pošti priložite k navedeni svoti še 5c za pokritje stroškov.

AMERIŠKO - JUGOSLOVANSKA TISKOVNA DRUŽBA

6418 St. Clair Ave., Cleveland, O.

KUPITE DELNICE SLOV. DEL. DOMA V COLLINWOODU.

KAMDEN KOFFEE

KAMDEN KAVA je najboljša kava, najboljša kvalitete: Proda se v kartonskih zavojih po en funt, vseh najboljših grocerijah.

THE KAMDEN CO.
PEČEMO IN POKAMO V CLEVELANDU, O.

GOSTILNA
pripravna za restavrant se pripravi. Zglasite se na 4717 St. Clair Ave.

DR. J. V. ZUPNIK

ZOBOZDRAVNIK
6131 St. Clair Ave.
Uhod iz 62. vzhodne ceste.

Opravlja zobozdravniški del v tej okolici že 7 let.

DEBELI PRAŠIČI
Prašiči naravnost iz farme majhni in veliki, živi in zaklani. Pripeljemo na dom.

H. F. HEINZ,
Stop 150, Shore Line kara.

Telefon: Wickliff 106—L.
Willoughby, Ohio.

NONE BETTER IN ALL THE WORLD

FAIRCHILD'S BEST FLOUR
PURE, CLEAN, FRESH EVERY DAY
THE CLEVELAND GRAIN & MILLING CO.

LIBERTY BOND IN VARNICEVALNE ZNAMKE.

Prodajte sedaj. Mi plačujemo v gotovini takoj. Simon, znanstveni prekupevalec, soba 216 1000 Bldg., drugo nadstropje. Vzemite vzpejačo. Vogal dave. ta cesta in Eucl dave. nadstropje. ger Sewing Machine Co. Od to do 6. ure zvečer.

Gramofonske Plošče

zahtevajte novi cenik

Velika zaloga ur in zlatnine.

Wm. Sitter

5805 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, O.